

Att rätt utnyttja rättsgrunder för skadestånd vid kränkning

Stellan Gärde

www.applyhumanrights.com

2016 05 19

Vikten att utnyttja sin rätt

Vikten att företrädare kan rätten

Allas rätt lika rätt

Svensk o europeisk lag

RF 1 kap.

2 § Den offentliga makten ska utövas med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans frihet och värdighet.....

9 § Myndigheter skall iaktta saklighet och likhet inför lagen

14 kap. 9 § BrB Brott att diskriminera

Diskrimineringslagen Alla grunder – funktionsnedsättning / tillgänglighet

EU:s stadga *alla regler + artikel 26 + Många direktiv + förordningar*

Europakonventionen *alla regler*

Europarådets reviderade sociala stadga

Europakonventionen som grund för skadestånd vid kränkning

- offentliga området
- privata området

Kvalificerat otillbörlig åtgärd

Texter

FN:s konvention om rättigheter för människor
med funktionsnedsättning

FN:s kommitté för rättigheter för personer med
funktionshinder

Kommentarer om
artikel 9 tillgänglighet och
12 likhet inför lagen

Praxis

- **EU-domstolen mål C-303/06**
- Rådets direktiv 2000/78/EG av den 27 november 2000 om inrättande av en allmän ram för likabehandling i arbetslivet och i synnerhet artiklarna 1, 2.1 och 2.2 a i detta direktiv ska tolkas så, att förbudet mot direkt diskriminering i dessa bestämmelser ***inte är begränsat till personer som själva har ett funktionshinder.***

Praxis

- **RH 2014:9**
- Ett försäkringsbolag nekade en moder att teckna en sjukförsäkring för sin dotter med hänvisning till att modern erhöll vårdbidrag för dottern med anledning av dotterns hörselnedsättning
- **Grunder - åberopade**
- 1 kap. 1, 4 och 5 §§, 2 kap. 12 och 12 a §§, 5 kap. 1 § samt 6 kap. 3 § diskrimineringslagen (2008:567); 1 kap. 4 § och 11 kap. 1–1 a §§ Försäkringsavtalslagen (2005:104); 8 § lagen (1998:703) om handikappersättning och vårdbidrag.
- **Möjliga ytterligare rättsliga grunder**
- **EU:s rättighetsstadga om och när försäkringsrörelser är reglerade inom EU.**
- **FN:s regler**

Praxis

- *Funktionshindrads rätt till sitt barn – grunder för skadestånd/ersättning* **RH 2014:20**
- Ett nyfött barn vars mamma har haft en psykisk funktionsnedsättning har efter beslut av en socialnämnd omedelbart omhändertagits med stöd av bestämmelserna i lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU. Kort tid herefter har förvaltningsdomstol på ansökan av socialnämnden förordnat om fortsatt tvångsvård av barnet. Socialnämnden och socialförvaltningen har i sin handläggning av ärendet ansetts ha diskriminerat barnet och barnets föräldrar på grund av moderns funktionsnedsättning.
- Envar av mamman, pappan och barnet har tillerkänts diskrimineringsersättning av kommunen med 150 000 kr.

Rättslig grund

- Socialförvaltningen och socialnämnden i Sigtuna kommun har i sin myndighetsutövning mot A-L.N., M.C. och R.N. i ärendet rörande tvångsomhändertagande och tvångsvård av R.N. agerat utifrån uppfattningen att personer med viss psykisk funktionsnedsättning har bristande föräldraförmåga.
- Sigtuna kommun har därför **brustit i saklighet och opartiskhet** i sin hantering av ärendet vilket innefattar ett **bristfälligt underlag**
Kunde angetts: RF 9 §
- R.N. har missgynnats i **diskrimineringslagens** mening.
- Kränkning av deras på **artikel 8 i Europakonventionen** och **artikel 14** samma konvention.
- Diskriminering i strid med **2 kap. 13 § 2 diskrimineringslagen**.
- **Kunde angetts: FN:s konventioner, Europeiska sociala stadgan**

AD 13/2010

GRUNDER

- M-L.J. har haft sakliga förutsättningar
- Försäkringskassan hade genom tekniska hjälpmedel och personligt biträde kunnat reducera M-L.J:s funktionshinders inverkan på vid tillsättningsbeslutet.
- Eftersom Försäkringskassan inte vidtagit skäliga stöd- och anpassningsåtgärder har Försäkringskassan utsatt M-L.J. för direkt diskriminering på grund av hennes funktionshinder.
- **KUNDE HA ANGETTS:** Myndigheternas lagenliga skyldighet att anpassa

DOM i AD 13/2010

- Sammanfattningsvis kommer Arbetsdomstolen fram till att det är visat att det inte varit skäligt att Försäkringskassan skulle ha vidtagit de stöd- och anpassningsåtgärder som hade behövts för att sätta M-L.J. i en jämförbar situation med den för personer utan hennes funktionshinder.
- M-L.J. har alltså inte haft sakliga förutsättningar för tjänsten som utredare/bedömare. Försäkringskassan har därför inte diskriminerat henne när hon nekades anställning på grund av sitt funktionshinder.

RÄTTSNÄTVERKET

MOT DISKRIMINERING

**INBJUDAN TILL MEDVERKAN I ETT RÄTTSNÄTVERK MOT
DISKRIMINERING**

ALLA JURISTER INOM FUNKTIONSHINDERRÖRELSEN BORDE VARA MED

Rättsnätverket mot diskriminering

•

ETT UTKAST

INBJUDAN

till projektet

•

”Grupptalan september 2017”

•

ett projekt med målsättningen att lämna in grupptalan
avseende strukturell diskriminering
samtidigt i Malmö, Stockholm och Göteborg i september
2017.

SLUT

www.applyhumanrights.com

070 699 40 49